

Inwinteren

H. van der Kammen

Het is geen boude bewering wanneer een imker zegt, dat het bijenjaar in september begint. Immers de voorbereidingen voor de wintertijd leggen de grondslag voor een voorspoedige ontwikkeling in het volgende voorjaar. De imker die met slechte volken de winter ingaat, komt er met nog slechtere uit. Het is dus zaak, dat hij selectief te werk gaat. Het volk moet een goede koningin bezitten en mag niet te zwak zijn. Of het volk een goede koningin heeft is deze zomer al gebleken uit de hoeveelheid mooi aaneengesloten broed in het broednest. Aan de volkssterkte kan de imker nog wel het een en ander doen. Wanneer de laatste dracht is afgelopen, heeft een volk nog een behoorlijke hoeveelheid broed te verzorgen. De voedselvoorraad zal worden aangesproken. De imker moet er voor zorgen, dat hij bij het slingeren niet de hele voorraad wegneemt. Zo geldt de regel, dat uit het broednest geen honing wordt geoogst. In de loop van de zomer zal het broednest teruglopen. Op het wegvallen van de dracht reageert de koningin ondanks een goede verzorging toch met een verminderde eierafzet en om de koningin aan de gang te houden en te zorgen voor voldoende winterbijen kan de imker gaan drijfvoeren. Over drijfvoeren bestaan meerdere theorieën. Sommige imkers zeggen, dat dit niet langzaam, met kleine beetjes tegelijk moet gebeuren. Zij geven liever grotere hoeveelheden ineens. 'Een volk dat broedt moet voorraad hebben', zo redeneren zij. Andere imkers zien niets in deze methode en geven liever vaker een kleinere hoeveelheid. 'Geven we grotere hoeveelheden, dan slepen de bijen het broednest vol suikerwater en heeft de moer geen plaats meer om een goed broednest te vormen', zo zeggen deze. Zou de waarheid niet ergens in het midden liggen? Is de koningin niet goed en komt het volk ondanks voeren niet aan de vereiste acht bezette raten, dan doet de imker er goed aan om het volk te verenigen. Hij moet dan wel bedenken: 'Hoe later in het jaar, hoe moeilijker het verenigen gaat'. Zo naderen we de datum van 1 september. De imker moet er nu voor gaan zorgen, dat tussen nu en 1 oktober zoveel voedsel in de raten wordt opgeslagen dat het volk zelfs voor een mogelijk langdurige winter genoeg heeft. Dit wil zeggen, dat het volk eind september minstens tien kilo verzegeld voedsel zal moeten bezitten. Het is echter aan te raden om voor ieder volk twaalf kilo suiker te reserveren en deze hoeveelheid evenredig te verdelen. Het teveel dat het volk in het voorjaar mogelijk heeft, kan

dan worden weggenomen en weer worden aangewend bij de verzorging van eventuele kunstzwermen of natuurzwermen. Ook bij het wegvallen van een dracht door slecht weer zijn deze ramen met verzegelde suiker een eenvoudig hulpmiddel bij het bijvoeren.

Eind augustus, begin september beginnen voor de imker de rechtstreekse werkzaamheden rond het inwinteren. Een eerste vraag die hij zich kan stellen is, of hij zijn volken op één dan wel twee broedkamers gaat inwinteren. Ook hier treffen we verschillende meningen aan. Sommige imkers winteren een volk in op één bak die zij boven in de kast plaatsen. Onder komt dan een bak met hoogstens twee à drie klimramen. Andere imkers zeggen bij deze handelswijze geen raad te weten met het toch kostbare broed. Zij winteren in op twee broedkamers, naar eigen zeggen tot volle tevredenheid. Om beschimmelen van raten te voorkomen, maken veel imkers gebruik van sluitramen. Als laatste onmiddellijke voorbereiding op het inwinteren plaatst de imker de grote voerbak op het volk. Deze voerbak heeft als voordeel dat nu grotere hoeveelheden ineens kunnen worden gegeven. De imker verdeelt de twaalf kilo suiker die hij ieder volk wil geven in drie gelijke delen. Aan die delen van vier kilo wordt zoveel water toegevoegd dat er een verhouding van twee delen suiker op één deel water ontstaat. Dit mengsel wordt even gekookt of in ieder geval zodanig verhit, dat er een goede oplossing ontstaat. Hoe beter de suiker is opgelost, des te minder er in de voerbak achter zal blijven. Na toediening van deze hoeveelheid geeft de imker de bijen enkele dagen de gelegenheid om het opgenomen voer te verzegelen. Aldus handelend zal binnen enkele weken alle wintervoer in de kasten zijn opgeslagen. Om zeker te zijn dat geen stille rovers veel voer van de ene kast naar de andere hebben getransporteerd, kan de imker tenslotte nagaan of ieder volk het aangeboden heeft opgeslagen. Hij moet dan weten, dat 1 dm² aan beide kanten van de raat verzegeld voer één pond weegt. Is hij huiverig om nu nog raampjes te gaan lichten, dan biedt een weegschaal uitkomst. Na het afnemen van de voerbakken gaat de imker deze ontsmetten voor hij ze weer op gaat bergen. Eventuele suikerresten kunnen gemakkelijk gaan gisten en er kunnen schimmels in ontstaan. Deze kunnen bij het hergebruik van de bakken schade aan de bijen veroorzaken. Om de bakken te reinigen gebruikt de imker een 10% sodaoplossing. Daarna wordt goed nagespoeld met water. Naarmate de herfst vordert, gaat de bijentros zich verkleinen en gaat het volk over tot de volledige rust van de wintertijd.